

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 365/2024
11.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца СОКОЈ Организација музичких аутора Србије, Београд, МБ 07000413, чији је пуномоћник Ђорђе Мрвошевић, адвокат у ..., против туженог Предузеће ИВАЂО за посредовање и промет д.о.о. Београд – Земун, МБ 06882641, чији је пуномоћник Александар Обрадовић, адвокат у ..., ради дуга, вредност предмета спора 47.599,88 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 11 Пж 4379/23 од 07.12.2023. године, у седници одржаној дана 11.09.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 11 Пж 4379/23 од 07.12.2023. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви парничних странака за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду 14П 6730/2021 од 27.04.2023. године у ставу I изреке, укинута је решење о извршењу Привредног суда у Београду 2 ИИв 1411/21 од 29.03.2021. године у целини, у ставу II изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу исплати износ од 47.599,88 динара са законском затезном каматом од 23.03.2021. године до исплате, у ставу III изреке обавезан је тужилац да туженом исплати износ од 86.252,00 динара на име трошкова парничног поступка са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Привредног апелационог суда 11 Пж 4379/23 од 07.12.2023. године, у ставу I изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу II и III изреке тако што је обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 47.599,88 динара са законском затезном каматом од 23.03.2021. године до исплате. Тужени је обавезан да тужиоцу накнади

трошкове парничног поступка у износу од 126.008,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом II изреке, тужени је обавезан да тужиоцу на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 33.756,00 динара. Ставом III изреке, одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију, којом пресуду побија због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку, а у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23 – др. закон), Врховни суд је одлучио да ревизија туженог није основана.

У доношењу побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју суд у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Ревизијом се указује на пропуст другостепеног суда да отвори главну расправу у ситуацији када доводи у питање чињенично стање утврђено од стране првостепеног суда односно сврху ради које су увезени уређаји. Нема такве битне повреде одредаба парничног поступка, јер је другостепени суд другачије применио материјално право на темељу чињеничног стања које је утврдио првостепени суд.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужени је увозник и продавац, који је са Републиком Србијом-Управом за заједничке послове републичких органа, у својству наручиоца, закључио Уговор од 11.06.2020. године ради набавке, између осталог, USB flash drive меморија. У циљу испуњења Уговора тужени је увезао у периоду од 01.02.2018. године до 28.02.2018. године робу USB flash drive меморије у утврђеним количинама и вредностима. Тужилац је Организација за колективно остваривање ауторских и сродних права и тужбом у овој парници потражује посебну накнаду из члана 39. став 1 и 3. Закона о ауторским и сродним правима за увоз USB flash drive уређаја као празних носача звука, слике и текста. Сprovedеним економско-финансијским вешачењем утврђено је да је обрачун утужене накнаде урађен у складу са чланом 39. Закона о ауторским и сродним правима и Тарифом за остваривање права на посебну накнаду, Тарифни број 1. од 1 %. Тужилац је обрачунао и фактурисао накнаду за робу продату републичким органима, односно као да је увезена за потребе Републике Србије, у 6 фактура које је испоставио туженом. Тужени је остао дужан по основу наведеног увоза износ од 47.599,88 динара који је доспео за плаћање 22.03.2021. године. Из исказа законског заступника туженог утврђено је да тужени иначе увози такву робу и учествује у јавним набавкама Републике Србије као наручиоца, а намене предмета су за пренос података наручилаца.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд закључује да је за остваривање права на посебну накнаду из члана 39. став 1. Закона о ауторским и сродним правима битна сврха ради које су увезени предметни USB уређаји као празни носачи звука, слике и текста, те како нису били намењени коришћењу за умножавање ауторских дела за личне некомерцијалне потребе физичких лица у смислу одредбе члана 46. став 1. Закона о ауторским и сродним правима, већ за службене потребе републичких органа, тужбени захтев сматра неоснованим.

Насупрот становишту првостепеног суда, другостепени суд сматра да обавеза плаћања посебне накнаде из члана 39. став 1. Закона о ауторском и сродним правима настаје увозом уређаја који се налазе на листи техничких уређаја за које постоји обавеза плаћања ове посебне накнаде, без обзира за чије потребе је и у коју сврху је извршен увоз. Другостепени суд закључује да се обвезник накнаде може ослободити плаћања само под условима из члана 39. став 2. Закона о ауторском и сродним правима који у конкретном случају нису испуњени, с обзиром да је реч о увозу 11700 уређаја, а не малој количини намењеној за приватне и некомерцијалне сврхе, нити као део личног пртљага, те стога тужбени захтев сматра основаним.

Према члану 39. став 1. Закона о ауторском и сродним правима, када се ауторско дело умножава без дозволе аутора, сходно одредбама члана 46. ст. 1 и 2. овог закона, аутори дела за која се, с обзиром на њихову природу, може очекивати да ће бити умножавана фотокопирањем или снимањем на носаче звука, слике или текста за личне некомерцијалне потребе физичких лица (књижевна, музичка, филмска дела и др.) имају право на посебну накнаду од увоза, односно продаје техничких уређаја и празних носача звука, слике и текста за који се оправдано може претпоставити да ће бити коришћени за такво умножавање. Ставом 3. истог члана наведеног Закона прописано је да ако се уређаји и предмети из става 1 овог члана не производе у Републици Србији, накнаду плаћа увозник.

Наводи ревидента којим указује на пропуст другостепеног суда да претходно утврди шта се сматра ауторским делом у смислу члана 6. став 2. Закона о ауторским и сродним правима нису основани јер се наведена одредба у конкретном случају не може применити. У овој парници предмет тужбеног захтева тиче се посебне накнаде за увоз уређаја као празног носача звука, слике и текста који је сам по себи подобан за умножавање, а да ли ће бити употребљен у те сврхе то није битно. Довољно је постојање претпоставке да уређај као празан носач звука или слике може бити употребљен у сврхе умножавања ауторског дела. Сама повреда била би санкционисана другим одредбама Закона о ауторском и сродним правима. Тужени је увозник USB уређаја и не може знати у коју сврху ће такви уређаји бити искоришћени нити то закон захтева. Суштина је да је тужени увезао 11.700 USB flash уређаја који се налазе на листи уређаја за које постоји обавеза плаћања посебне накнаде из члана 39. став 1. Закона о ауторским и сродним правима и да постоји претпоставка да се на тако увезеним уређајима као празним носачима звука може оправдано очекивати умножавање ауторског дела. Законска претпоставка може се оборити једино у случају из члана 39. став 2. Закона о ауторским и сродним правима односно да се ради о малој количини односно да је део личног пртљага што је у конкретном случају изостало.

Како не стоје разлози због којих је ревизија изјављена, нити постоје разлози о којима ревизијски суд води рачуна по службеној дужности, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одбио ревизију као неосновану.

Захтеве странака за накнаду трошкова ревизијског поступка Врховни суд је одбио применом одредбе члана 154. став 1. Закона о парничном поступку, јер трошкови на име састава одговора на ревизију нису трошкови који су неопходни ради вођења парнице, док тужени нема право на трошкове овог поступка јер није успео са ревизијом.

**Председник већа-судија
Татјана Миљуш с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**